

Dosarul nr. 2r-266/20

Prima instanță: Judecătoria Criuleni sediul central (jud. R. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, A. Pahopol, O. Cojocaru)

DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin Organizația de Creditare Nebancară „Total Leasing & Finance” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ivan Vieri, Silviei Vieri, Ilie Nour și Elenei Nour cu privire la rezoluțiunea anticipată a contractului de împrumut și încasarea datoriei și

la cererea reconvențională a lui Ilie Nour, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă împotriva Întreprinderii cu Capital Străin Organizația de Creditare Nebancară „Total Leasing & Finance” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea caracterului abuziv și declararea nulității a unor clauze contractuale

împotriva încheierii din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour și acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și

împotriva încheierii din 5 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, cu toate actele anexate, deoarece apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC

constată:

La 1 aprilie 2019, ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Vieri, Silviei Vieri, Ilie Nour și Elenei Nour cu privire la rezoluțiunea anticipată a contractului de împrumut și încasarea datoriei.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 867, 972, 1146, 1156 Cod civil, art. 5, 6, 7, 38, 42, 166, 167, 174-178 CPC, Hotărârile Plenului CSJ nr. 7 din 17 noiembrie 2014, a solicitat admiterea acțiunii, rezoluțiunea anticipată a contractului de împrumut nr. 3188I-2017-NOU din 7 martie 2017, încasarea în mod solidar din contul pârâților Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour în beneficiul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA a datoriei aferente contractului

de împrumut în mărime de 11 579,12 de euro și a taxei de stat în mărime de 6 797,65 de lei.

La 21 august 2019, Ilie Nour, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă a depus cerere reconvențională împotriva ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA cu privire la constatarea caracterului abuziv și declararea nulității a unor clauze contractuale.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 216, 217, 219, 220, 512, 513, 666, 712, 716, 719 Cod civil, Legii privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii, Legii privind protecția consumatorilor, Legii privind contractele de credit pentru consumatori, hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 7 din 9 octombrie 2006, a solicitat admiterea integrală a acesteia, constatarea caracterului abuziv și a nulității absolute a unor clauze din contractul de împrumut nr. 3188I-2017-NOU din 7 martie 2017 încheiat între ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA și Ilie Nour și anume, pct. 1.4, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2 și 7.2 din contract, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni sediul central, a fost admisă integral acțiunea ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA.

A fost rezoluționat anticipat contractul de împrumut nr. 3188I-2017-NOU din 7 martie 2017 încheiat între ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA și Ilie Nour.

A fost încasată în mod solidar de la Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour în beneficiul ÎCS OCN „Total Leasing & Finance” SA datoria conform contractului de împrumut nr. 3188I-2017-NOU din 7 martie 2017 în sumă totală de 11 579,12 de euro sau echivalentul lor în valută națională la momentul executării hotărârii și cheltuielile de judecată pentru achitarea taxei de stat în sumă de 6 797,65 de lei.

A fost respinsă ca fiind neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Ilie Nour, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă.

La 23 decembrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării sumelor contestate prin acțiunea reconvențională depusă de Ilie Nour, cu respingerea în această parte a acțiunii inițiale și casarea în partea respingerii acțiunii reconvenționale, cu admiterea în această parte a acțiunii reconvenționale.

Prin încheierea din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, fiind comunicat apelanților că necesită să prezinte, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 5 098,23 de lei până la 31 martie 2020, ora 16:00.

A fost explicat apelanților că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC.

Prin încheierea din 5 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, cu toate actele anexate, deoarece apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

La 20 martie 2020, Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour au declarat recurs împotriva încheierii din 5 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 5 mai 2020 a instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu încheierea din 5 mai 2020 a instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și care urmează a fi casată.

Având în vedere Hotărârea Parlamentului RM nr. 55 din 17 martie 2020, prin care a fost instituită starea de urgență și Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a RM, au remarcat că ultima zi a termenului stabilit de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a nimerit în interiorul duratei stării de urgență.

Prin urmare, termenul stabilit prin încheierea din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost suspendat de drept pe toată perioada stării de urgență.

A considerat că emiterea încheierii din 5 mai 2020 de restituire a cererii de apel pe motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de judecată, contravine prevederilor normative enunțate, odată ce termenul stabilit încă nu a expirat, fiind suspendat de drept.

Totodată, au obiectat că instanța de apel eronat a calculat taxa de stat spre plată la depunerea apelului în cuantum de 5 098,23 de lei, or taxa de stat urma a fi calculată doar din sumele contestate de ei în cererea de apel.

Astfel, dâșii au contestat pct. 1.4 și 5.1 din contractul de împrumut, care se referă la comisionul unic de acordare în mărime de 2 % echivalent a 282 de euro, pct. 6.1 din contract, care se referă la penalitatea în mărime de 0,25 % din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere – 927,86 de euro și pct. 6.2 din contract, care se referă la penalitatea în mărime de 5 % - 705 de euro, iar în total au contestat suma de 1 914,86 de euro.

Prin urmare, taxa de stat pentru depunerea apelului constituie suma de 43 084 de euro (1 914,86 de euro : 3 % x 75 %).

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la 20 mai 2020 în termenul legal.

Se va menționa că, deși Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour nu solicită expres anularea încheierii din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care nu s-a dat curs cererii de apel și acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în cuantum de 5 098,23 de lei, din conținutul cererii de recurs rezultă că recurenții invocă dezacordul său și cu această încheiere în partea menționată.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierilor instanței de apel în partea contestată și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral

sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 427 lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

După cum denotă actele cauzei, la 23 decembrie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour au declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 noiembrie 2019 a Judecătoriei Criuleni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării sumelor contestate prin acțiunea reconvențională depusă de Ilie Nour, cu respingerea în această parte a acțiunii inițiale și casarea în partea respingerii acțiunii reconvenționale, cu admiterea în această parte a acțiunii reconvenționale (f. d. 112-114).

Tot materialele dosarului atestă că prin încheierea din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, fiind comunicat apelanților că necesită să prezinte, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 5 098,23 de lei până la 31 martie 2020, ora 16:00. A fost explicat apelanților că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) CPC (f. d. 127-129).

Este cert și faptul că prin încheierea din 5 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, cu toate actele anexate, deoarece apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC (f. d. 136-143).

În susținerea concluziei menționate instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, că apelanții nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Verificând legalitatea și temeinicia încheierilor instanței de apel în partea contestată în raport cu criticele formulate în recurs și materialele cauzei, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat.

Astfel, instanța de recurs relevă că soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, nu poate fi menținută, acțiunile instanței de apel urmând a fi apreciate ca un formalism excesiv, care îngreșează accesul justițiabililor la justiție.

În susținerea acestei opinii se va reține că copia încheierii din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel nemotivată depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, fiindu-le comunicat că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 5 098,23 de lei, inclusiv până la data de 31 martie 2020, ora 16:00, a fost recepționată de către Silvia Vieri, Elena Nour și Ivan Vieri la 29 februarie 2020, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului (f. d. 133-135), iar corespondența expediată în adresa lui Ilie Nour a fost returnată de către Oficiul Poștal cu mențiunea „plecat” (f. d. 131-132).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va nota că prin Hotărârea Parlamentului RM nr. 55 din 17 martie 2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie – 15 mai 2020.

Potrivit pct. 1 din Anexa la Dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a RM, pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020.

Astfel fiind, se atestă că termenul pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, stabilit prin încheierea din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și, care urma să expire la data de *31 martie 2020, ora 16:00*, a fost suspendat de drept pe toată durata stării de urgență, adică până la 15 mai 2020.

Drept urmare, este indubitabil că Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 5 mai 2020, în mod eronat a constatat că apelanții Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, în termenul fixat de instanța de apel, nu s-au conformat indicațiilor instanței și nu au lichidat neajunsurile instrumentului de atac, respectiv, nu au prezentat dovada de plată a taxei de stat și cererea de apel motivată, fapt ce indică la netemeinicia soluției cu privire la restituirea cererii de apel în legătură cu neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel.

Pe de altă parte, prin prisma prevederilor art. 368 alin. (1) CPC, instanța de recurs reține că instanța de apel întemeiat a dispus, prin încheierea din 7 februarie 2020, de a nu da curs cererii de apel depusă de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, acordându-le termen pentru prezentarea apelului motivat și achitarea taxei de stat.

În același timp, instanța de recurs constată că instanța de apel incorect a calculat cuantumul taxei de stat ce urmează a fi achitat de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour la depunerea cererii de apel în mărime de 5 098,23 lei.

În susținerea opiniei enunțate se vor reține dispozițiile art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea cu privire la taxa de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, care prevăd că pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești se achită taxă de stat în cuantum de 75 % din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau alte cereri (plângeri), *iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75 % din taxa calculată din suma contestată.*

Astfel, având în susținere prevederile legale susmenționate și reieșind din faptul că apelanții, prin cererea de apel nemotivată, nu sunt de acord cu soluția primei instanțe în partea încasării sumelor contestate prin acțiunea reconvențională și anume, cu suma de 1 914,86 de euro (comisionul unic de acordare în mărime de 2 % echivalent a 282 de euro, penalitatea în mărime de 0,25 % din suma restantă pentru fiecare zi de întârziere - 927,86 de euro și penalitatea în mărime de 5 % - 705 de euro), instanța de recurs consideră că taxa de stat pentru depunerea cererii de apel urmează a fi achitată de către apelanți din suma de 36 707,86 de lei, ce reprezintă echivalentul sumei de 1 914,86 de euro în valuta națională conform cursului oficial stabilit de BNM la data depunerii cererii de apel nemotivată, ce constituie 825,92 de lei.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour, de a casa încheierea din 5 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, de a modifica încheierea din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău cu micșorarea cuantumului taxei de stat pentru cererea de apel de la suma de 5 098,23 de lei până la suma de 825,92 de lei și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel pentru rejudecare de la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour.

Se casează încheierea din 5 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin Organizația de Creditare Nebancară „Total Leasing & Finance” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ivan Vieri, Silviei Vieri, Ilie Nour și Elenei Nour cu privire la rezoluțiunea anticipată a contractului de împrumut și încasarea datoriei și la cererea reconvențională a lui Ilie Nour, reprezentat de avocatul Dumitru Barbăscumpă împotriva Întreprinderii cu Capital Străin Organizația de Creditare Nebancară „Total Leasing & Finance” Societate pe Acțiuni cu privire la constatarea caracterului abuziv și declararea nulității a unor clauze contractuale.

Se modifică încheierea din 7 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău prin micșorarea sumei taxei de stat ce urmează a fi achitată de către apelanții Ivan Vieri, Silvia Vieri, Ilie Nour și Elena Nour pentru depunerea cererii de apel de la suma de 5 098 (cinci mii nouăzeci și opt) lei 23 bani până la suma de 825 (opt sute douăzeci și cinci) lei 92 bani.

Se restituie cauza civilă spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Se acordă lui Ivan Vieri, Silviei Vieri, Ilie Nour și Elenei Nour termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 825,92 de lei și prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și a cererii de apel motivată până la prima ședință de judecată a instanței de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu